

Sygn. akt V CK 488/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSA Andrzej Struzik (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. W. i P. P.

przeciwko (...) Spółdzielni "M(...)" w C.

o ustalenie nie istnienia uchwał ewentualnie o uchylenie uchwał, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 29 kwietnia 2005 r., kasacji powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 marca 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 13 maja 2003 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił powództwo W. W. i P. P. skierowane przeciwko (...) Spółdzielni „M(...)” w C., którym domagali się oni ustalenia nieistnienia uchwał nr (...) /VI/2001 i (...) /2001 podjętych przez Radę Nadzorczą pozwanej Spółdzielni w dniu 19 czerwca 2001 r., którymi wykluczono powodów z grona członków Spółdzielni, a także ustalenia nieistnienia uchwał nr (...) /VI/2002 i (...) /2002 podjętych przez Zebranie Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni w dniu 14 czerwca 2002 r. utrzymujących w mocy w/w uchwały Rady Nadzorczej. Zdaniem

powodów Zebranie Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni w dniu 24 sierpnia 2000 r. zostało zwołane przez osoby nieuprawnione, a zatem podjęta wówczas uchwała o wyborze Rady Nadzorczej winna być uznana za uchwałę nieistniejącą, co w konsekwencji powoduje nieistnienie podjętych przez tę Radę uchwał. Sąd Okręgowy oddalił także zgłoszone w pozwie żądanie ewentualne uchylenia wymienionych wyżej uchwał w trybie art. 42 § 2 prawa spółdzielczego.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2004 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powodów od powyższego wyroku. Oddalając apelację Sąd drugiej instancji przyjął za podstawę swego orzeczenia stan faktyczny ustalony przez Sąd pierwszej instancji wskazując, że w istocie ustalenia te nie są kwestionowane, zaś przedmiotem zarzutów jest jedynie ocena skutków prawnych z faktów tych wynikających. Ustalenia te w szczególności są następujące: W dniu 29 czerwca 2000 r. Rada Nadzorcza pozwanej Spółdzielni pod przewodnictwem powoda P. P., w skład której wchodził także drugi powód W. W., odwołała członków Zarządu pozwanej Spółdzielni: Z. J., Z. T. i B. D. oraz oddelegowała do pełnienia funkcji członków zarządu powoda W. W., T. B. i A. L. W następnym dniu Zebranie Przedstawicieli Członków podjęło uchwały uchylające obie w/w uchwały Rady Nadzorczej. Z inicjatywy członków Spółdzielni przywrócony w ten sposób Zarząd zwołał na 24 sierpnia 2000 r. Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni. Jeszcze przed datą tego Zebrania, w dniu 16 sierpnia 2000 r. Rada Nadzorcza pod przewodnictwem powoda P. P. ponownie podjęła uchwałę odwołującą Zarząd w osobach Z. J., Z. T. i B. D. W dniu 24 sierpnia 2000 r. Zebranie odwołało Radę Nadzorczą pod przewodnictwem P. P. i powołało nową Radę Nadzorczą pod przewodnictwem T. R., zaś Rada ta powołała Zarząd w osobach Z. J., Z. T. i B. D. Z kolei Rada Nadzorcza pod przewodnictwem P. P., ignorując uchwałę o jej odwołaniu, w dniu 28 sierpnia 2000 r. powołała nowy Zarząd w innym składzie. Od tego czasu do 27 października 2000 r. w pozwanej Spółdzielni funkcjonowały dwa zarządy i dwie rady nadzorcze, co spowodowało straty w wysokości 88.893 zł. W dniu 19 czerwca 2001 r. Rada Nadzorcza pod przewodnictwem T. R. podjęła jednogłośnie uchwały o wykluczeniu spośród członków Spółdzielni P. P. [nr (...)/2001] i W. W. (nr (...)/VI/2001], zaś wobec otrzymania faksem, już po podjęciu uchwały, zwolnienia lekarskiego P. P., Rada zaprosiła go na swe posiedzenie 30 października 2001 r., kiedy to, pod jego nieobecność, podtrzymała swą uchwałę w przedmiocie jego wykluczenia. W dniu 14 czerwca 2002 r. Zebranie Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni utrzymało w mocy w/w uchwały Rady Nadzorczej z dnia 19 czerwca 2001 r. Wskazaną w

uzasadnieniu uchwał Rady Nadzorczej przyczyną wykluczenia powodów było ich uczestnictwo w posiedzeniach Rady w dniach 29 czerwca 2000 r. i 16 sierpnia 2000 r., kiedy to odwołano Zarząd Spółdzielni bez podstawy merytorycznej, nadto odnośnie W. W. jego dwukrotne członkostwo w tymczasowym Zarządzie Spółdzielni i narażenie Spółdzielni na nieodwracalne straty, podważanie uchwał Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni z dnia 24 sierpnia 2000 r., uczestnictwo w wyborach nielegalnego Zarządu w dniu 29 sierpnia 2000 r. i przez to funkcjonowanie dwóch zarządów, co spowodowało osłabienie pozycji Spółdzielni. Odnośnie powoda P. P. przyczynami wykluczenia było także zwołanie po 24 sierpnia 2000 r. posiedzenia nielegalnej Rady Nadzorczej, która 29 sierpnia 2000 r. powołała drugi Zarząd Spółdzielni, co spowodowało funkcjonowanie dwóch zarządów przez okres ponad dwóch miesięcy, a także nie przekazanie Radzie Nadzorczej, pomimo wezwania, protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej, której przewodniczył do 24 sierpnia 2000 r., nawoływanie do nieposłuszeństwa wobec Rady i kierowane pod jej adresem zarzuty niegospodarności.

Sąd Apelacyjny nie podzielił poglądu powodów o nieistnieniu uchwał Walnego Zebrania Przedstawicieli Członków z dnia 30 czerwca 2000 r. uchylających uchwały Rady Nadzorczej z dnia poprzedniego, jak też takiego samego poglądu tamtejszego Sądu wyrażonego w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 stycznia 2002 r. sygn. I ACa (...), którym oddalone zostało powództwo T. B. i P. P. kierowane przeciwko pozwanej Spółdzielni o stwierdzenie nieważności tych uchwał wobec przyjęcia, że uchwały te nie istnieją. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wyrażonym w niniejszej sprawie Zebranie Przedstawicieli Członków Spółdzielni, jako organ hierarchicznie wyższy, może zmienić decyzje Rady Nadzorczej, gdy działa jako organ odwoławczy w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym, a to stosownie do art. 38 § 1 pkt 8 prawa spółdzielczego (jak się wydaje, na skutek oczywistej omyłki, błędnie wskazano pkt 8 zamiast pkt 9). Taką właściwość przewiduje także § 35 Statutu pozwanej Spółdzielni, albowiem przewiduje on podejmowanie uchwał co do wniosków członków Spółdzielni, Rady i Zarządu nie przewidując jakiegokolwiek przedmiotowego ograniczenia. Taki wniosek, dotyczący odwołania nowego Zarządu i przywrócenia starego Zarządu, został w toku obrad Walnego Zebrania Przedstawicieli Członków w dniu 30 czerwca 2000 r. zgłoszony i przyjęty pod obrady. W konsekwencji nie można zakwestionować prawidłowości zwołania przez przywrócony w dniu 30 czerwca 2000 r. Zarząd Nadzwyczajnego Zebrania Przedstawicieli Członków na dzień 24 sierpnia 2000 r. i podjętych wówczas

uchwał dotyczących odwołania dotychczasowej i powołania nowej Rady Nadzorczej. W rezultacie brak podstaw do uznania za nieistniejące uchwał Rady dotyczących wykluczenia powodów ze Spółdzielni i podjętych w wyniku odwołań powodów uchwał Zebrania Przedstawicieli Członków o utrzymaniu w mocy uchwał Rady. Sąd Apelacyjny uznał także za bezzasadne kwestionowanie tych uchwał jako naruszających art. 24 § 1 prawa spółdzielczego i postanowienia Statutu pozwanej Spółdzielni. W szczególności wskazał, że § 23 ust. 1 Statutu przewiduje wykluczenie członka ze spółdzielni w przypadku świadomego naruszenia postanowień statutu i uchwał organów spółdzielni względnie udowodnionego działania na szkodę spółdzielni, zaś działanie powodów można bez wątpliwości zakwalifikować jako świadome naruszenie uchwał organów spółdzielni, które doprowadziło do istnienia swoistej dwuwładzy powstania dodatkowych, zbędnych kosztów.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyli kasacją powodowie i powołali jako jej podstawę art. 393¹ pkt 1 i 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed 6 lutego 2005 r.) zarzucając naruszenie art. 38 pkt 9 prawa spółdzielczego w związku z § 35 pkt 2 Statutu pozwanej Spółdzielni przez błędną wykładnię tych przepisów polegającą na ustaleniu, że Zebranie Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni obradujące w dniu 30 czerwca 2000 r. było władne uchylić uchwały Rady Nadzorczej z dnia 29 czerwca 2000 r., co w konsekwencji skutkowało przyjęcie błędnego poglądu, iż odwołany Zarząd był władny zwołać Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli Członków na dzień 24 sierpnia 2000 r. Nadto powodowie zarzucili naruszenie art. 24 § 1 prawa spółdzielczego w zw. z § 23 pkt 1 i 2 Statutu pozwanej Spółdzielni przez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów do podjętych przez powodów działań, które nie miały charakteru świadomych naruszeń uchwał organów spółdzielni ani działań na jej szkodę. W konkluzji powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego orzeczenia całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Rozpoznając kasację powodów zwrócić uwagę należy, iż stosownie do art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Z 2005 r. Nr 13, poz. 98) do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego obowiązujące przed dniem 6 lutego 2005 r.

W świetle podniesionego w kasacji zarzutu naruszenia art. 38 pkt 9 prawa spółdzielczego zasadniczym problemem wymagającym rozważenia jest kwestia tzw.

uchwał nieistniejących. Uznanie uchwały za nieistniejącą jest tożsame z oceną, że do podjęcia uchwały przez organ kolegialny osoby prawnej w ogóle nie doszło. W przedmiocie tym wielokrotnie wypowiedali się przedstawiciele doktryny, jak też Sąd Najwyższy i to zarówno na tle uchwał organów spółdzielni, jak też uchwał organów spółek prawa handlowego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano, że o nieistniejącej uchwale organu spółdzielni lub spółki prawa handlowego można mówić, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstytuujących uchwały, jak niezwołanie walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli), brak wymaganej w ustawie lub statucie do podjęcia uchwały większości głosów (por. uzasadnienie uchwały z dnia 24 czerwca 1994 r. III CZP 81/94, publikowana w OSNC 1994/12/241), podjęcie uchwały przez osoby nie będące współnikami (por. wyrok z dnia 14 kwietnia 1992 r. I CRN 38/92, publikowany OSNC 1993/3/45), sfałszowanie wyniku głosowania (por. wyrok z dnia 9 października 1972 r. II CR 171/72, publikowany w OSNC 1973/7-8/135). Analizując tę linię orzecznictwa w wyroku z dnia 24 września 2003 r. sygn. I PK 336/02 (publikowanym OSNP 2004/18/314) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że uchwała organu spółdzielni może być uznana za nieistniejącą jedynie w przypadku najpoważniejszych wad, wykluczających wyrażenie oświadczenia woli uprawnionych podmiotów, choćby z naruszeniem prawa. W konsekwencji w orzeczeniu tym Sąd Najwyższy przyjął, iż zwołanie posiedzenia rady nadzorczej przez osobę nieuprawnioną, ale w sytuacji, gdy wniosek stosownej liczby członków do zwołania takiego posiedzenia obligował, nie stanowi wady przesądzającej o nieistnieniu uchwały. W doktrynie wskazuje się jako jeden z przypadków uchwały nieistniejącej podjęcie uchwały przez przypadkowo spotykających się współników spółki prawa handlowego, gdyż w takim wypadku brak zgromadzenia współników, jako że nie zostało ono zwołane i przeciwstawia się temu sytuację, gdy zgromadzenie nie zostało prawidłowo zwołane, kiedy to nie można uznać uchwały za nieistniejącą, a jedynie domagać się jej uchylenia, przy czym za wadliwe zwołanie uznaje się zwołanie zgromadzenia przez osobę nieuprawnioną. Zwolennicy tego poglądu przypisują charakter zgromadzenia tym posiedzeniom współników (akcjonariuszy, członków spółdzielni), które zwołane zostały w celu podejmowania uchwał, nawet wówczas, gdy zaproszenie pochodzi od nieuprawnionego organu lub osoby. Do takiego też poglądu nawiązuje uzasadnienie powołanego wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2003 r. Stanowisko doktryny w tym przedmiocie nie jest jednak jednolite.

Za trafne uznać należy przedstawione wyżej stanowisko, iż zwołanie walnego zgromadzenia członków spółdzielni (zebrania przedstawicieli) przez osobę lub organ nieuprawniony, kiedy istniały przewidziane w ustawie lub statucie okoliczności obligujące właściwy organ do jego zwołania, należy uznać za wadliwość jego zwołania, nie dającą podstaw do uznania podjętych uchwał za nieistniejące, a mogącą jedynie prowadzić do ich uchylenia na podstawie art. 42 § 2 prawa spółdzielczego. W takim wypadku teza o podstawowym braku w zakresie elementów konstytuujących uchwały nie ma uzasadnienia. W tym wypadku bez wątpienia nie mamy do czynienia z wyrażeniem woli przez uczestników przypadkowego spotkania członków spółdzielni, ale z posiedzeniem uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu osób, zwołanym w celu podejmowania uchwał i w sytuacji, gdy zwołanie to było obligatoryjne.

Kasacja nie zawiera głębszego wywodu prawnego dotyczącego powyższej kwestii, a jedynie wskazuje, że doktryna i orzecznictwo uważa, iż zwołanie walnego zgromadzenia przez organ nieuprawniony powoduje podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstytuujących uchwały i zgromadzenie takie nie może skutecznie procedować oraz podejmować jakichkolwiek uchwał, gdyż będą one uznane za istniejące. Takie stwierdzenie nie zostało jednak poparte wskazaniem konkretnych orzeczeń i wypowiedzi doktryny kwestii tych dotyczących, jak też krytyką wypowiedzi przeciwnych, których istnienie pominięto milczeniem.

Skoro w rozpoznawanej obecnie sprawie bezspornym było, że Nadzwyczajne Zebranie Członków pozwanej Spółdzielni w dniu 24 sierpnia 2000 roku zwołane zostało w sytuacji, w której, z uwagi na żądanie stosownej liczby przedstawicieli, statut obligował do zwołania takiego zebrania, nie można przyjąć, by podejmowane przez to Zebranie uchwały były nieistniejące nawet w wypadku skutecznego zakwestionowania uchwał z dnia 30 czerwca 2000 r. przywracających odwołany dzień wcześniej przez Radę Nadzorczą Zarząd. W konsekwencji sformułowany w kasacji zarzut naruszenia art. 38 pkt 9 prawa spółdzielczego w związku z § 35 pkt 2 Statutu pozwanej Spółdzielni poprzez błędną wykładnię powołanego przepisu polegającą na ustaleniu, że Zebranie Przedstawicieli Członków w dniu 30 czerwca 2000 r. władne było uchylić uchwały Rady Nadzorczej z dnia 29 czerwca 2000 r. nie ma istotnego znaczenia dla rozpoznania sprawy. Na tle tego zarzutu nie sposób jednak nie wskazać, iż podejmowanie uchwał w przedmiocie nie należącym do kompetencji danego organu spółdzielni nie stanowi podstawy do uznania takiej uchwały za nieistniejącą, a jedynie pozwala przyjąć, iż uchwała taka jest sprzeczna z prawem. Na tle takiego stanu Sąd Najwyższy w wyroku z

dnia 4 sierpnia 1992 r. I CRN 113/92 (publikowanym OSNC 1993/5/86) wyraził pogląd, iż uchwała walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) członków spółdzielni, podjęta w przedmiocie przekraczającym zakres kompetencji tego organu, jest nieważna i nie podlega wykonaniu pomimo jej niezaskarżenia w trybie art. 42 § 2 i 3 prawa spółdzielczego. Dla potrzeb niniejszej sprawy zbędnym jest rozważanie zagadnienia uchwał bezwzględnie nieważnych na tle przepisów prawa spółdzielczego. Zauważyć bowiem należy, iż wbrew zarzutom kasacji i pogładowi wyrażonemu w uzasadnieniu powoływanego w kasacji wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 stycznia 2002 roku sygn. I ACa (...) nie można przyjąć, by uchylene uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni odwołującej jej Zarząd, a w konsekwencji i uchwały powierzającej czasowe pełnienie funkcji członków zarządu, nie należało do kompetencji Zebrania Przedstawicieli Członków. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny zasadnie stwierdził, iż stosownie do art. 49 § 2 prawa spółdzielczego i § 41 pkt 8 Statutu pozwanej Spółdzielni powoływanie i odwoływanie zarządu, poza przypadkiem odwołania w następstwie nieudzielenia absolutorium, należało do kompetencji Rady Nadzorczej. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 kwietnia 1985 r. III CZP 21/85 (publikowanej OSNC 1985/12/190) wyraźnie wskazywał, iż przepis art. 49 § 2 prawa spółdzielczego nakazuje przesądzenie postanowieniem statutu, jaki organ ma powoływać członków zarządu, w tym prezesa i jego zastępców, a w świetle tego przepisu pozostawienie tej kwestii w statucie woli członków spółdzielni jest niedopuszczalne. Wbrew pogładowi wyrażonemu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie można wywodzić uprawnienia zebrania przedstawicieli do powołania zarządu z przepisu art. 38 § 2 prawa spółdzielczego. Przepis ten nie przyznaje wprost jakichkolwiek kompetencji walnemu zgromadzeniu, a zatem poprzez art. 37 § 2 prawa spółdzielczego i zebraniu przedstawicieli, ale jedynie zezwala na poszerzenie przez statut zakresu wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia poza określony przepisem art. 38 § 1 prawa spółdzielczego. Statut pozwanej Spółdzielni nie zastrzegł natomiast dla Zebrania Przedstawicieli uprawnienia do powoływania i odwoływania członków Zarządu. Zasadnie też Sąd Apelacyjny w wyroku wydanym w sprawie sygn. I ACa (...) wyraził w ślad za wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 kwietnia 1999 r. sygn. I ACa 31/99 (opublikowanym OSA 2000/9/35), wcześniej już prezentowany przez doktrynę pogląd, iż walne zgromadzenie – jako najwyższy organ spółdzielni – może wyrazić swoje stanowisko w każdej sprawie dotyczącej spółdzielni, jeżeli tylko zostanie ona wprowadzona do porządku dziennego obrad we właściwym trybie, jednakże w sprawach

należących do kompetencji innych organów może ono podjąć wyłącznie uchwałę o charakterze opinii, postulatów, czy też zaleceń pozostawiających podjęcie decyzji ostatecznej właściwemu organowi. Z powyższych przyczyn kompetencji Zebrania Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni do uchylenia uchwały Rady Nadzorczej o odwołaniu Zarządu nie sposób wywodzić ani z treści art. 38 § 2 prawa spółdzielczego, ani też z ogólnej kompetencji tego organu, jako najwyższej władzy pozwanej. Wbrew jednak zarzutowi kompetencja taka wynika z treści art. 38 § 1 pkt 9 prawa spółdzielczego i w tym zakresie podzielić należy pogląd prawny stojący u podstaw zaskarżonego wyroku. Do czasu nowelizacji prawa spółdzielczego ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 90, poz. 419) przepis art. 32 § 1 prawa spółdzielczego przewidywał prawo członka spółdzielni do odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym od uchwał w sprawach wynikających w stosunku członkostwa, natomiast art. 34 prawa spółdzielczego dawał możliwość objęcia postępowaniem wewnątrzspółdzielczym, stosownie do postanowień statutu, także innych spraw między członkiem a spółdzielnią. Powołana wyżej nowelizacja prawa spółdzielczego skreśliła wprawdzie art. 34, jednakże nadała także nowe brzmienie art. 32 § 1, który obecnie generalnie dopuszcza w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym odwołanie w sprawach między członkiem a spółdzielnią, chyba że statut wyłącza lub ogranicza to uprawnienie. Brzmienie tego przepisu, odmiennie niż poprzednio art. 34, nie wymaga zatem szczególnego zezwolenia zawartego w statucie, dla dopuszczenia takiego odwołania. Zatem nietrafny jest pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w rozpoznawanej wcześniej sprawie sygn. I ACa (...) dotyczącej uchwał podjętych w dniu 30 czerwca 2000 r., że skreślenie art. 34 pozbawiło członka prawa odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym od uchwał w sprawach między członkiem i spółdzielnią innych niż wynikające ze stosunku członkostwa. W odniesieniu do odwołań od uchwał rady nadzorczej nie jest konieczne, by statut wskazywał organ, do którego można wnieść odwołanie, skoro rozpoznawanie odwołań od uchwał rady z mocy art. 38 § 1 pkt 9 należy do wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli). Okoliczność, że powołany w kasacji § 44 pkt 5 Statutu pozwanej Spółdzielni przewiduje dopuszczalność zaskarżenia do sądu przez odwołanego członka zarządu uchwały o jego odwołaniu nie wskazuje na wyłączenie przez Statut możliwości odwołania w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym, skoro tylko w odniesieniu do uchwał o wykluczeniu lub wykreśleniu członka z rejestru członków spółdzielni przepisy prawa spółdzielczego wymagają wyczerpania

postępowania wewnątrzspółdzielczego dla dopuszczalności zaskarżenia uchwał do sądu (art. 32 § 1a). Zatem w odniesieniu do pozostałych uchwał w sprawach między członkiem a spółdzielnią ustawa dopuszcza konkurencję tych dwóch odwołań.

Mając na uwadze, iż do podjęcia w dniu 30 czerwca 2000 r. uchwał o uchyleniu uchwał Rady Nadzorczej podjętych w dniu 29 czerwca 2000 r. doszło w wyniku rozpoznania odwołania złożonego przez członków odwołanego Zarządu, co ustala Sąd drugiej instancji i co znajduje odzwierciedlenie w protokole Zebrania Przedstawicieli, nie budzi wątpliwości, iż uchylając te uchwały Zebranie Przedstawicieli działało w granicach swych kompetencji stosownie do art. 38 § 1 pkt 9 w związku z art. 32 § 1 prawa spółdzielczego. Odrębną kwestię stanowi zagadnienie, czy uchwała w tym przedmiocie została podjęta w sposób zgodny z prawem, skoro rozpatrywanie tej kwestii nie było wcześniej przewidziane porządkiem obrad Zebrania zwołanego na dzień 30 czerwca 2000 r. Tego rodzaju uchybienie mogłoby jednak, co najwyżej, prowadzić do uchylenia uchwały stosownie do art. 42 § 2 prawa spółdzielczego. Do takiego uchylenia uchwały nie doszło, zaś uchwała organu spółdzielni dotknięta wadami wskazanymi w powołanym przepisie istnieje i do czasu jej uchylenia wywołuje skutki prawne. Powodowie, jakkolwiek mogli zwalczać uchwałę przewidzianymi prawem środkami, to byli zobowiązani się jej podporządkować.

Bezzasadnym jest podniesiony w kasacji zarzut naruszenia art. 24 § 1 prawa spółdzielczego w związku z § 23 pkt 1 i 2 Statutu pozwanej Spółdzielni. Powodowie nie powołali jako podstawy swej kasacji naruszenia przepisów prawa procesowego, a tylko przez powołanie tej właśnie podstawy mogli kwestionować ustalenia faktyczne dotyczące charakteru działań i związanego z nimi zamiaru powodów oraz szkód jakie działania te wyrządziły pozwanej. W konsekwencji Sąd Najwyższy, oceniając zarzut naruszenia art. 24 § 1 prawa spółdzielczego i stosownych postanowień statutu określających przyczyny wykluczenia członka z pozwanej Spółdzielni, oceny tej dokonuje na odnosząc ją do ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Argumentacja prawna kwestii tej dotycząca, zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, oparta jest na ustaleniach poczynionych w tym przedmiocie przez Sąd pierwszej instancji i nawiązuje do obszernej argumentacji przez tamten Sąd przedstawionej. Ustalenia faktyczne dają zaś podstawy do przyjęcia świadomego naruszania przez powodów uchwał Zebrania Przedstawicieli Członków pozwanej Spółdzielni i działania na jej szkodę. Nie sposób zakwestionować takiej oceny Sądów obu instancji przez pryzmat argumentacji przedstawionej w kasacji, usiłującej

przedstawić działanie powodów jako dozwoloną krytykę władz Spółdzielni. Powodowie działania tych władz bojkotowali, w posiedzeniach Zebrania Przedstawicieli nie uczestniczyli, na posiedzenia Rady Nadzorczej, których przedmiotem miała być kwestia ich członkostwa, nie stawiali się, a jednocześnie doprowadzili do działania konkurencyjnych organów, stwarzając w ten sposób swoistą „dwuwładzę” w Spółdzielni. Istotą krytyki jest prezentowanie wobec krytykowanych organów i organów powołanych do dokonywania stosownych ocen swych poglądów, próba doprowadzenia do polemiki, zmiany postępowania. Bojkot za krytykę uznany być nie może.

Z powyższych przyczyn uznać należy, że kasacja nie została oparta na usprawiedliwionych podstawach i na podstawie art. 393¹² k.p.c. podlega oddaleniu.